

umuligt — jeg vil i det Mindste først see, om Noget kan gjøre det, ialtfald vil det være overordentlig vanskeligt, det tør jeg paastaae — at opstille praktiske Regler, hvorved denne Forskjel træder frem paa anstuelig Maade. Hvad navnlig saadanne Tilfælde angaaer, gjælder i høieste Grad, hvad jeg før antydede, nemlig Vigtigheden af Bestemmelsen i Grundloven med Hensyn til Forholdet imellem Domstolene og Dyrigheden. Det er af den yderste Betydning, at hvor der klages over Retskrænkelser, der da er Afgang til at forfølge denne Klage under et virkeligt Søgmaal ved Domstolene. Netop fordi det her gjælder om Retsfor nægtelser, netop derfor har Grundloven givet Borgerne Afgang til at søge deres Dyrkning hos Domstolene og de egentlige Grændespørgsmaal, Conflicten imellem Administrationen og Domstolen, kunne finde deres Løsning ved Domstolene. Jeg veed, at der er Mange, der have Meget imod denne Bestemmelse i Grundloven, jeg anseer den for at være et af de sikreste Værn for Retsfikkheden i Landet, men jeg anseer den ogsaa for at være en af Grundene, hvorfor en Lov som denne er ubetimelig og uhensigtsmæssig. Dette er Hovedgrunden, som maa fremføres imod Lovforslaget. De mange tidligere Forhandlinger have imidlertid ogsaa bragt en Række af andre Argumenter imod det; saaledes er der fremsført Indvendinger imod den eensidige Fremhøvelse af den, der har indgivet Klagen, medens den, over hvem der er klaget, kan være ligesaa fuldt interesseret i Sagens Afgjørelse. Det er ogsaa fremsført idag, at det ikke gaaer an at bemyndige vedkommende Ministerium til at give de formelle Bestemmelser, men at saadanne, hvis de skulle gives, maa gives af Lovgivningsveien. Det er en Bemyndigelse, som Ministeriet ikke kan tage imod.

Drejer: Det er med Hensyn til et Argument imod Lovforslaget, som det nu foreligger, der blev anført af Ministeren og anført som en særdeles væsentlig Grund, at jeg skal tillade mig et Par Ord, nemlig at man i Grundlovens Bestemmelser om Recurs til Domstolene i lignende Tilfælde som de, der tilsigtes i den foreslaaede Lov, havde den sikreste Garanti. Dette er i Formen aldeles

rigtigt; men jeg vil tillade mig at spørge, om det ikke stiller sig anderledes i det virkelige Liv, om ikke denne Grundlovens Bestemmelse i de fleste Tilfælde er aldeles ubrugelig for Vedkommende, der troer sig tilføiet Retskrænkelsen? Naar en Mand f. Ex. troer sig tilføiet en Retskrænkelse af en Autoritet, ligesom den Nærmeste til Ministeren, og han da ikke har noget andet Middel til at værges sig end at søge Domstolene, vil jeg spørge, om dette Middel da virkelig kan lade sig udføre, om enhver privat Mand virkelig kan benytte denne Udvei og gaae maaskee til Høiesteret i en Sag mod alle paagældende Autoriteter. Jeg troer det ikke. Denne Udvei maa i den store Mængdes Dine ofte blive næsten betydningsløs. Det synes dog virkelig ogsaa noget strengt, at f. Ex. den private Mand, der har indgivet Klage over en ham tilføiet Forurettelse af maaskee en Betjent under en eller anden Autoritet f. Ex. et Amtsråd, en Amtmand o. s. v., og denne Klage sendes til Erklæring af den Paagældende, over hvem Klagen føres, og han, hvad der ikke er uden Exempel, erklærer Klagens Ansørfør for aldeles usandskærdige og derhos maaskee skildrer Klageren paa en saadan Maade, at denne staaer stemplet for de høiere Autoriteter, saaledes at det ved vigtige Leiligheder kan blive til hans store Skade, om en saadan Mand da ikke skulde have en lovbegrundet Ret til at forlange slige Erklæringer udleverede og ikke blot være henviist til vedkommende Autoritets Raade, om den vil tilstaae Udleveringen eller ikke.

Flensborg: Jeg skal blot tillade mig en ganske kort Udtalelse med Hensyn til en Vittring, der faldt fra den ærede Minister; thi det forekommer mig, at denne dog ikke faa ganske holder Stik. Det blev nemlig sagt, at Recurs til Domstolene altid staaer aaben (Indenrigsministeren: Nei!). Ja, saa har jeg maaskee misforstaaet den ærede Minister, men efter min Opfattelse af hans Ord fandt jeg Anledning til at udhøve, at der jo dog er visse Handlinger, der maae betragtes som Dyrighedshandlinger og med Hensyn til hvilke man ikke kan søge sin Ret ved Domstolene. Naar der f. Ex. er foretaget en foreløbig An-